

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Komisja Odpowiedzialności
Konstytucyjnej
ODK-020-1-2009

Druk nr 2213

Warszawa, 3 czerwca 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja Odpowiedzialności
Konstytucyjnej wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o Trybunale Stanu.

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy
został upoważniony poseł Michał Stuligrosz.

Przewodniczący Komisji

(-) Józef Zych

USTAWA
z dnia2009 r.

o zmianie ustawy o Trybunale Stanu

Art. 1.

W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 925, z 2003 r. Nr 175, poz. 1692 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Opinię, o której mowa w ust. 6, Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej przyjmuje na posiedzeniu zamkniętym.”;

2) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. Przewodniczący Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej przesyła niezwłocznie osobie objętej wnioskiem odpis wstępnego wniosku, informując ją o prawie do złożenia pisemnych wyjaśnień w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania oraz o innych uprawnieniach przysługujących tej osobie w postępowaniu przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej.”;

3) po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. 1. Jeżeli zostanie ujawniona okoliczność, która mogłaby wywołać wątpliwości co do bezstronności członka Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej przy czynności przesłuchania osoby wezwanej przed Komisję, ulega on wyłączeniu z tej czynności na wniosek osoby objętej wnioskiem lub członka Komisji.

2. Za okoliczność, o której mowa w ust. 1, nie może być w szczególności uznana przynależność do określonego klubu lub koła poselskiego.

3. Wyłączenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje Komisja; w głosowaniu nie bierze udziału członek Komisji, którego wyłączenia głosowanie dotyczy.”;

4) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. 1. Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej może przesłuchiwać świadków i biegłych, żądać od instytucji państwowych i społecznych okazywania wszelkich akt i dokumentów oraz przeprowadzać inne niezbędne czynności dowodowe przewidziane w Kodeksie postępo-

wania karnego. W postępowaniu przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej stosuje się art. 18 ust. 5 ustawy.

2. Komisja może zlecić Prokuratorowi Generalnemu albo Najwyższej Izbie Kontroli przeprowadzenie określonej czynności niezbędnej do wyjaśnienia okoliczności sprawy.”;

5) po art. 9 dodaje się art. 9a-9g w brzmieniu:

„Art. 9a. Czynności dowodowe Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej przeprowadza na posiedzeniach zamkniętych.

Art. 9b. 1. Każda osoba wezwana przed Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej w charakterze świadka albo biegłego ma obowiązek stawić się w wyznaczonym terminie i złożyć zeznania.

2. Jeżeli osoba wezwana nie może stawić się na wezwanie z powodu choroby, kalectwa lub innej niedającej się pokonać przeszkody, Komisja może ją przesłuchać w miejscu jej pobytu.

3. W przypadku gdy osoba, o której mowa w ust. 1, bez usprawiedliwienia nie stawi się na wezwanie Komisji, bez zezwolenia Komisji wydali się z miejsca czynności albo bezpodstawnie uchyli się od złożenia zeznań, Komisja może zwrócić się do Sądu Okręgowego w Warszawie z wnioskiem o zastosowanie kary porządkowej.

4. Komisji przysługuje zażalenie na odmowę zastosowania kary porządkowej.

5. Na terenie Sejmu czynności związane z zastosowaniem kary porządkowej wykonuje, na polecenie sądu, Straż Marszałkowska.

Art. 9c. 1. Na zewnątrz Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej reprezentuje oraz działa w jej imieniu przewodniczący Komisji lub, z jego upoważnienia, zastępca przewodniczącego.

2. Przewodniczący Komisji kieruje posiedzeniem Komisji i czuwa nad jego prawidłowym przebiegiem.

3. Przewodniczący Komisji prowadzi przesłuchanie przed Komisją, a w szczególności:

- 1) poucza osobę przesłuchiwaną o odpowiedzialności za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy,
- 2) uprzedza o uprawnieniach osoby przesłuchiwanej w postępowaniu przed Komisją,
- 3) uchyla pytania sugerujące treść odpowiedzi i pytania nieistotne bądź niestosowne.

4. W postępowaniu dowodowym przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej od decyzji Przewodniczącego osobie przesłuchiwanej przysługuje odwołanie do Komisji. Komisja rozstrzyga o odwołaniu w drodze głosowania, większością głosów.

Art. 9d. 1. Osoba objęta wnioskiem ma obowiązek stawić się przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej oraz złożyć wyjaśnienia ustnie lub na piśmie; może jednak bez podania powodów odmówić odpowiedzi na poszczególne pytania lub odmówić składania wyjaśnień.

2. Osoba objęta wnioskiem ma w szczególności prawo do:
 - 1) składania wyjaśnień i zgłaszania wniosków dowodowych,
 - 2) korzystania z pomocy nie więcej niż trzech obrońców; obrońcą w postępowaniu przed Komisją może być jedynie adwokat,
 - 3) uczestniczenia osobiście lub przez obrońcę we wszystkich czynnościach dowodowych przeprowadzanych przez Komisję oraz w czynnościach podejmowanych z jej upoważnienia,
 - 4) dostępu do materiału dowodowego po uzyskaniu zgody Komisji,
 - 5) końcowego zaznajomienia się z materiałami postępowania przeprowadzonego przed Komisją.

Art. 9e. 1. W postępowaniu przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej osobie przesłuchiwanej należy umożliwić swobodne wypowiedzenie się w granicach określonych celem danej czynności, a dopiero następnie można zadawać pytania zmierzające do uzupełnienia, wyjaśnienia lub kontroli wypowiedzi. Nie wolno zadawać pytań sugerujących osobie przesłuchiwanej treść odpowiedzi jak również pytań nieistotnych bądź nie stosownych.

2. W postępowaniu przed Komisją osobie wezwanej w charakterze świadka służy w szczególności prawo do:
 - 1) uchylenia się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli jej udzielenie mogłoby narazić osobę wezwaną lub osobę dla niej najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,
 - 2) odmowy zeznań, gdy jest ona osobą najbliższą dla osoby objętej wnioskiem lub jeżeli w innej toczącej się sprawie jest oskarżona o współudział w przestępstwie objętym postępowaniem przed Komisją,
 - 3) złożenia wniosku o zwolnienie od złożenia zeznania lub odpowiedzi na pytania, jeżeli pozostaje z osobą objętą wstępnym wnioskiem w szczególnie bliskim stosunku osobistym,
 - 4) zgłoszenia wniosku o zarządzenie przerwy w posiedzeniu Komisji,
 - 5) zwrócenia się z wnioskiem o umożliwienie swobodnego wypowiedzenia się w objętej przesłuchaniem sprawie,
 - 6) zwrócenia się z wnioskiem o uchylenie pytania, które w ocenie osoby wezwanej sugeruje jej treść odpowiedzi, jest nieistotne, bądź nie stosowne,
 - 7) zwrócenia się z wnioskiem o zmianę terminu przesłuchania,
 - 8) złożenie wniosku o dokonanie czynności, które Komisja może albo ma obowiązek podejmować z urzędu.
3. O uprawnieniach wymienionych w ust. 2 oraz o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy osobę wezwaną poucza się przed rozpoczęciem przesłuchania.

Art. 9f. 1. Z przesłuchania sporządza się protokół.

2. Protokół sporządza się w oparciu o zapis dźwiękowy przesłuchania.
3. O dokonywaniu zapisu dźwiękowego przesłuchania przewodniczący komisji informuje osobę przesłuchiwaną.
4. Zapis dźwiękowy przebiegu przesłuchania stanowi załącznik do protokołu.
5. Protokół podpisuje przewodniczący komisji i osoba przesłuchiwana.
6. Skreśleń, poprawek lub uzupełnień w protokole dokonuje przewodniczący komisji na wniosek osoby przesłuchiwanej lub członka komisji, o czym informuje członków komisji na jej najbliższym posiedzeniu.
7. Skreślenia, poprawki lub uzupełnienia dokonane w protokole wymagają omówienia podpisanego przez osoby podpisujące protokół.
8. Odrzucony wniosek o dokonanie skreśleń, poprawek lub uzupełnień dołącza się do protokołu.
9. Jeżeli osoba przesłuchiwana odmawia podpisania protokołu lub nie może go podpisać, przewodniczący komisji zaznacza w protokole przyczynę braku podpisu.
10. Oczywiste omyłki pisarskie lub rachunkowe w protokole mogą być sprostowane na wniosek lub z urzędu.

Art. 9g. 1. Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej uchwala sprawozdanie o wystąpieniu do Zgromadzenia Narodowego z wnioskiem o postawienie Prezydenta w stan oskarżenia lub o umorzenie postępowania w sprawie.

2. W stosunku do osób wymienionych w art. 1 ust. 1 pkt 2–7 i ust. 2 Komisja uchwala sprawozdanie o wystąpieniu do Sejmu z wnioskiem o pociągnięcie tych osób do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu lub o umorzenie postępowania w sprawie.
3. Wniosek o postawienie w stan oskarżenia lub o pociągnięcie do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu powinien spełniać warunki wymagane przez przepisy Kodeksu postępowania karnego w stosunku do aktu oskarżenia, a wniosek o umorzenie postępowania – zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne tego wniosku.
4. Wnioski mniejszości mogą zawierać jedynie wnioski o umorzenie postępowania, postawienie w stan oskarżenia lub o pociągnięcie do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu.
5. Wnioski mniejszości do sprawozdań, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierające wnioski o postawienie w stan oskarżenia lub o pociągnięcie do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu powinny spełniać warunki wymagane przez przepisy Kodeksu postępowania karnego w stosunku do aktu oskarżenia.
6. Jeżeli wnioski, o których mowa w ust. 3 i 4, nie odpowiadają warunkom określonym w ustawie, odpowiednio przewodniczący Zgromadzeniu Narodowemu albo Marszałek Sejmu, w uzgodnieniu z Prezydium Sejmu, wzywa wnioskodawców do ich uzupełnienia w terminie 14 dni, wskazując niezbędny zakres uzupełnienia wniosku.

7. W przypadku nieuzupełnienia wniosku w terminie i w zakresie, o których mowa w ust. 6, wniosek taki nie podlega rozpatrzeniu.”;

6) w art. 13:

a) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Niezależnie od treści wniosku, o którym mowa w art. 9g ust. 1, Zgromadzenie Narodowe głosuje nad postawieniem Prezydenta w stan oskarżenia.”,

b) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Niezależnie od treści wniosku, o którym mowa w art. 9g ust. 2, Sejm głosuje nad pociągnięciem do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu osób, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 2–7 i ust. 2.”;

7) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej, zanim zostały ujawnione w postępowaniu przed Trybunałem Stanu,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, udziela Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Przygotowana nowelizacja ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu, uwzględnia wnioski o uszczegółowienie procedury postępowania przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej Sejmu RP, w zakresie rozpoznawania wniosku wstępnego. W istniejącym dotychczas uregulowaniu, odwoływanie się do Kodeksu postępowania karnego w warunkach komisji sejmowej, prowadziło do sytuacji, w której wypełnienie treścią zapisów kpk było niemożliwe, a nawet prowadziło do próby ograniczania swobody działania posłów wbrew regulaminowi, ustawie o obowiązkach posłów i senatora, i innych przepisów.

Proponowane zmiany wprowadzają procedurę postępowania przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej, uwzględniającą specyfikę Komisji, której zakres kompetencji i charakter działania wyróżniają w istotny sposób od funkcjonowania innych komisji sejmowych.

Nieliczne odwołania ustawowe do kpk lub kk, służą jedynie doprecyzowaniu postępowania w szczegółowo opisanych sytuacjach, mogących mieć miejsce w pracach prowadzonych przez Komisję.

Po przyjęciu przez Sejm proponowanych zmian procedur uruchamiania wniosku wstępnego oraz procedury postępowania przed Komisją, będą posiadały jednolity walor co do szczegółowości opisu, dający gwarancję bezstronności i obiektywizmu postępowania.

Powyższe w pełni uzasadnia zgłoszenie przez Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej projektu zmiany ustawy o Trybunale Stanu.

Proponowana nowelizacja nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 16 czerwca 2009 r.

Pan Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o
Trybunale Stanu (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Stuligrosz)
z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Monitor Polski z 2009 r., Nr 5, poz. 47) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ma na celu zmianę ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 925, z późn. zm.). Zmiana polega na rozbudowaniu reguł postępowania, które toczy się przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej Sejmu RP.

Zgodnie z art. 2 projektu, ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje zagadnień, o których mowa w projekcie.

4. Konkluzje

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Stanu nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego i Międzynarodowego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory bazy Rex: Unia Europejska, Trybunał Stanu

Warszawa, 16 czerwca 2009 r.

Pan Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie stwierdzenia, czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o
Trybunale Stanu (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Stuligrosz)
jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt ma na celu zmianę ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 925, z późn. zm.). Zmiana polega na rozbudowaniu reguł postępowania, które toczy się przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej Sejmu RP. Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego i Międzynarodowego
Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory bazy Rex: Unia Europejska, Trybunał Stanu

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. *L(2-022-196/09*

Data wpływu *13.07.2009*

Warszawa, dnia *13.07.* 2009 r.

BSA I – 021 – 95/09

**Pan
Lech CZAPLA
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

W odpowiedzi na pismo z dnia 24 czerwca 2009 r. Nr PS – 108/09 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy nie zgłasza uwag do komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Stanu.

Z poważaniem

w/z **prof. dr hab. Lech PAPRZYCKI
Prezes Sądu Najwyższego
Izba Karna**